

Harmonisering basisopleiding

De zes Europese beroepsorganisaties vertegenwoordigd in de Common Content Steering Group hebben hun besprekingen over de internationale harmonisering van de basisopleiding accountancy afgerond. De voorstellen zijn rondgestuurd aan belanghebbenden voor een consultatieronde die duurt tot 30 juni 2005.

WILLIAM ROTHUIZEN

Bij de presentatie van de voorstellen, op 18 januari 2005 in Brussel, wees projectgroepvoorzitter Peter Wyman erop dat harmonisering van de opleiding voor het entry level professional accountant leidt tot een nieuwe generatie Europese accountants, die vrijer zullen zijn om buiten de eigen grenzen hun carrière voort te zetten.

Het common content-project is een initiatief van de Engelse beroepsvereniging. De overige vijf deelnemende landen zijn Duitsland, Frankrijk, Ierland, Italië, Nederland en Schotland. Op grond van de Achtste Richtlijn bestond er al een onderlinge erkenning van de Europese diploma's, maar de deelnemende instituten meenden dat de per land verschillende beroepsopleidingen toch beter op elkaar moesten worden afgestemd. In 2002 begonnen de besprekingen over de criteria waaraan een internationaal erkende, gemeenschappelijke basisopleiding zou moeten voldoen. Vanaf het begin was duidelijk dat er stevige hindernissen moesten worden genomen.

Primaire functies

“Er lagen voor ons twee hoofdproblemen”, zegt Wim Moleveld, hoogleraar Accountantscontrole aan de Universiteit Nyenrode en lid van de Nederlandse delegatie. “De assurance-functie had een onvoldoende prominente plaats in de eindtermen van het onderwijsprogramma. Ook andere deelnemers wilden daar meer nadruk op. Nu krijgt assurance als de primaire functie het meeste accent.”

Het beroepsprofiel omvat vereiste competenties op vijf terreinen van dienstverlening: assurance and related services, performance measurement and reporting, strategic and business management, financial management, en taxation and legal services.

Academisch

“Het tweede punt waarop wij sterk hebben aangedrongen betreft het academisch niveau”, vervolgt Moleveld. “Hierover is nadrukkelijk neergezet dat het gaat om de professionele kwalificatie, waarbij de universiteiten in de desbetreffende landen een eigen verantwoordelijkheid hebben voor de academische kwalificatie die daarmee verbonden kan zijn. Dus we spreken steeds nadrukkelijk alleen over de professional qualification. Dat geeft de universiteiten een grote flexibiliteit - belangrijk woord in dit verband - om het op hun manier voor wat betreft de academische kwalificaties in te vullen. Ook is breed vastgesteld dat voor het ►

FOTO'S: SIMONE VAN ES

Assurance krijgt als de primaire functie het meeste accent.

Europese entry level ten minste het bachelor-niveau moet gelden, met belangrijke delen van het curriculum op masters-niveau.”

Onverwachte obstakels

Een jaar geleden meldde de projectgroep al dat overeenstemming was bereikt over de criteria voor een internationaal erkende basisopleiding accountancy. Nu zegt de projectgroep dat opnieuw. Hoe kan dat?

“Ja, we dachten dat we eruit waren, maar er diende zich onverwacht nog een obstakel aan”, zegt Gert Karreman, oud-directeur onderwijs bij het NIVRA en lid van de Nederlandse delegatie. “Over het vaststellen van het beroepsprofiel waren we het uiteindelijk eens geworden, en ook wat het academisch niveau betreft hadden we na stevige discussies overeenstemming bereikt. Naast de common content-programma’s is echter meer nodig, namelijk de *foundation knowledge*, de algemene basiskennis die door alle richtingen loopt. Dat moest nog even worden ingevuld. Waar het law, ethics, IT enz. betreft waren we het snel eens. Moeilijker lag het met de onderliggende kennis op het gebied van, zeg maar, macro- en micro-economie en vooral wiskunde.”

Duiters

“Hier waren met name de Duitsers vanuit hun systeem geneigd om een heel specifiek onder-

Er moet een oversight board komen die de opleidingen gaat accrediteren.

wijsprogramma voor te schrijven”, vertelt Karreman. “Voor wiskunde, economie en dergelijke. Daar waren wij het volstrekt mee oneens, want dat is nu juist de verantwoordelijkheid van de universiteiten. Waar het om gaat is dat je met het beroepsprofiel aangeeft wat de competenties van de accountant moeten zijn. Een onderwijsinstelling moet dat kunnen invullen.

Daar is lang en intensief over gediscussieerd, met de kans dat de Duitsers uit het project zouden stappen. Pas in december kwam er een doorbraak. Toen is geformuleerd wat een accountant met zijn kennis van bijvoorbeeld wiskunde en statistiek moet kunnen in zijn beroepstoepassing. Het gaat er dus om wat hij als ondergrond moet hebben. De universiteiten moeten dat invullen.”

‘National content’

Het common content-programma houdt onderlinge erkenning in van diploma’s die in de aangesloten landen worden behaald. De accountant die internationaal van standplaats wisselt zal bovendien moeten voldoen aan aanvullende eisen, vastgelegd in een *national content*.

De Nederlandse delegatie heeft steeds gezegd dat assurance, als basisdeskundigheid van de beginnende accountant, centraal dient te staan. “We praten immers over accountants”,

zegt Karreman. Het programma voor de andere terreinen van het beroepsprofiel is voor het grootste deel internationaal van aard (common), met uitzondering van tax and legal services, waarvan nadrukkelijk is geformuleerd dat daar, gelet op de grote verschillen tussen de landen, de national content overheersend is.

Oversight board

NIVRA-directeur Gert Smit die als lid van de Nederlandse delegatie bij de onderhandelingen betrokken was, kan tevreden vaststellen dat het project ook door landen die niet geparticipeerd hebben wordt gezien als een belangrijke ontwikkeling in het accountancy-onderwijs. Onder andere Spanje en België willen meedoen. De Europese Commissie staat positief tegenover het project. Er wordt nu gewerkt aan een structuur eromheen. Zo moet er een joint oversight board komen die de opleidingen gaat accrediteren. ■